

REMISSVERSION

Et Västernorrland

Handlingskraft, livskraft och naturkraft

Regional utvecklingsstrategi för Västernorrland

INNEHÅLL

Ett Västernorrland 2030

Västernorrland år 2030 - En berättelse	4
Vår vision- Ett Västernorrland.....	5
Vad är en regional utvecklingsstrategi och vad används den till?	5
Så här har den regionala utvecklingsstrategin arbetats fram	6
Ett modigt regionalt ledarskap behövs för att realisera visionen	7
Funktionell samverkan har inga geografiska gränser	8
Smart regional samverkan – principer för regional utveckling	9
Hur konkretiserar vi den regionala utvecklingsstrategin?.....	10
Västernorrland- en del av världen	11
2030 har Västernorrland som plats stärkts i ett nationellt och globalt perspektiv	12
2030 är Västernorrland den plats som människor väljer för att leva och besöka	14
2030 är Västernorrland platsen där företag och organisationer väljer att växa	16
Att mäta resultat och effekter.....	18

VÄSTERNORRLAND ÅR 2030

- En berättelse

Kraft - ett ord med många innebörder. Kraft handlar om riktning och förändring och om att det krävs en hel del för att vi ska uppnå det vi vill. Kraften kan vara att ta ett steg åt ett håll man aldrig vågat ta förut, kraften att säga ifrån när något är fel eller kraften för att övervinna en svårighet. Kraft kan vara en stormvind över landskapet eller forsande vatten som letar sin väg. Kraft kan också vara förmågan att bjuda in och dela med sig, att sprida kunskap och glädje.

I Västernorrland är detta ingen bristvara, vår region är en plats fylld av kraft. Längs vår kust, genom våra älvdalar och djupa skogar finns stora resurser, naturkraft som många andra regioner endast kan drömma om. Detta har genom århundraden gett oss förutsättningar att färdas i en riktning som möjliggjort liv, hälsa och utveckling. Men dessa förutsättningar hade på egen hand inte räckt särskilt långt om det inte vore för alla som i generationer levt och verkat här. Med gemensamma ansträngningar har gårdar byggts, städer växt fram, industrier uppförts och ett samhälle skapats där vi lever och utvecklas tillsammans.

År 2030 är Västernorrland en region som vänt trenden. Mer än någonsin tidigare sker investeringar inom regionen, bland så väl privata företag som hos offentliga organisationer, som bland annat stärker vår plats som världsledande. Viktigt för oss och något som också bidrar till både Sveriges och Europas utveckling. Vi kan konstatera att vi, genom att tidigt tagit vara på digitaliseringens möjligheter, kunnat attrahera inte bara kapital, utan även människor, att söka sig till regionen.

Vi har lyckats vända den demografiska utmaningen, där vi både blev färre och äldre. Att det blivit så enkelt för oss att nå omvärlden, och för omvärlden att nå oss, har gjort vår region tillgänglig på ett sätt som lyft våra möjligheter att växa. Påskyndade infrastruktuursatsningar gav precis den effekt vi hoppats. Fler invånare och besökare har bidragit starkt till regionens utveckling och varit med och format våra dynamiska städer och kreativa bygder. Tillsammans har vi gjort Västernorrland till den livskraftiga region

vi är i dag. Vi är en del av ett sammankopplat Sverige, en nära del av världen.

När vi ser tillbaka på den utvecklingsresa som Västernorrland gjort senaste tio åren är just "tillsammans" något som sticker ut; att vi tidigt såg att summan av vår gemensamma kraft alltid är större än vår egen. Den handlingskraft och det starka ledarskap som nu präglar vår region har gjort att Västernorrland har en tydlig plats inom de breda nationella och internationella samarbeten som vi deltar i och formar. Ledarskapet har bidragit till att modiga beslut fattats, ett mod som spritt sig till näringsliv offentliga- och ideella organisationer. Vår gemensamma ambition att skapa beredskap och flexibilitet för oförutsedda händelser har gjort oss mer förändringsbenägna. Vi ser trender och omvärldsförändringar och kan snabbt agera tillsammans när det behövs. Det har också gjort att vi tagit nödvändiga beslut för att naturkraften, vår miljö och våra platsbundna resurser, som skapar länets utvecklingsmöjligheter inte ska äventyras med hänsyn till framtida generationer. Vi kan med stolthet se tillbaka på ett framgångsrikt utvecklingsarbete präglat av ansvarstagande och hållbarhet.

En viktig pusselbit i utvecklingsarbetet, från år 2020 till i dag 2030, var vår regionala utvecklingsstrategi. Strategin arbetades fram i bred samverkan och blev ett verktyg för samarbete kring våra gemensamt prioriterade frågor. Den bidrog starkt till att vi tillsammans samlade kraft och kunde genomföra de insatser som vi identifierat var viktigast för regionen, och för att alla vi som bor här, ska kunna nå vår fulla potential och leva ett hälsosamt liv.

VÅR VISION

Ett Västernorrland

- handlingskraft, livskraft och naturkraft.

Tillsammans för människors och företags växtkraft, i en hälsosam livsmiljö för framtida generationer.

Visionen utgår från **ETT Västernorrland** där vi agerar tillsammans för Västernorrlands bästa och tillsammans skapar den handlingskraft som är nödvändig för att tillvarata Västernorrlands alla möjligheter - i dag och i framtiden!

Som geografiskt område har Västernorrland en rad platsbundna och naturgivna förutsättningar, vår naturkraft. Visionen fram till 2030 förutsätter att vi agerar ansvarsfullt och hållbart, och på så sätt säkrar ett konkurrenskraftigt näringsliv utan att riskera hälsosamma livsmiljöer och värdefulla naturmiljöer. Vi kommer mötas av samhällsutmaningar och målkonflikter och vet att de alternativ som lyfts fram och de beslut som fattas skapar förutsättningar för ett attraktivt Västernorrland, idag och i framtiden.

År 2030 blickar vi tillbaka på år av handlingskraft, där gemensamma satsningar minskat klimatpåverkan, ökat social inkludering digital transformation och skapat livskraft för länets invånare, företag och organisationer att leva, verka och trivas i Västernorrland. År 2030 är Västernorrland en växande region med attraktiva, livskraftiga städer och landsbygder.

Vad är en regional utvecklingsstrategi och vad används den till?

Den regionala utvecklingsstrategin pekar ut våra gemensamma långsiktiga målområden och prioriteringar, samt hur vi tillsammans ska arbeta för att uppnå visionen om ETT Västernorrland. Att ta fram och genomföra en regional utvecklingsstrategi (förkortas ofta RUS) är ett statligt uppdrag som styrs av lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (2010:630), samt förordningen 2017:583 om regionalt tillväxtarbete.

I Västernorrland är det Region Västernorrland som är regionalt utvecklingsansvarig aktör med uppdrag att samordna framtagande, genomförande och uppföljning av den regionala utvecklingsstrategin. Region Västernorrland, länets kommuner, myndigheter, universitet, näringsliv och civilsamhälle har gemensamt tagit fram den regionala utvecklingsstrategin och ställt sig bakom prioriteringarna. Vi har också ett gemensamt ansvar för genomförandet.

Den regionala utvecklingsstrategin är en pusselbit det som kallas för flernivåstyrelse, den röda tråd som binder samman strategier på lokal, regional, nationell och internationell nivå. Vår strategi är därmed en del i genomförandet av den nationella strategin för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft, EU:s sammanhållningspolitik samt Agenda 2030. Samtidigt är den regionala utvecklingsstrategin också vår sammanhållande länk på regional nivå för kommunala strategier, planer och program.

Vilka är vi?

Vi i den regionala utvecklingsstrategin är de organisationer som tar fram och genomför strategin: Region Västernorrland, kommunerna, Länsstyrelsen, Trafikverket, Mittuniversitetet, andra berörda myndigheter, näringsliv och civilsamhälle, samt alla andra som arbetar strategiskt för hållbar utveckling och tillväxt i Västernorrlandslän.

Västernorrlands regionala utvecklingsstrategi är, tillsammans med andra kopplade obligatoriska planer och program, styrande för hur de regionala tillväxtmedlen (anslag 1:1) används och vägledande för framtagande och genomförande av program för EU:s fonder för sammanhållningspolitiken såsom Regionalfond, Socialfond, Interreg-program och Landsbygdsprogram. Genomförandet ska också möjliggöras genom andra finansieringsverktyg på nationell- och EU-nivå.

Syftet med vår regionala utvecklingsstrategi är att ange de långsiktiga prioriteringarna för hur vi skapar hållbar tillväxt och utveckling i Västernorrland. Det betyder att även om strategin ofta anges vara en tillväxtstrategi, så är inte begreppet tillväxt baserat på den traditionella definitionen, där enbart ekonomisk tillväxt står i fokus.

Så här har den regionala utvecklingsstrategin arbetats fram

Västernorrlands regionala utvecklingsstrategi har tagits fram i en bred och inkluderande process med kommuner, organisationer, länsstyrelsen, andra myndigheter, näringsliv och civilsamhälle. Därutöver har invånare runt om i Västernorrland svarat på en enkät om framtiden i länet, antingen genom en muntlig intervju eller via sociala medier. Inspel till visionen kunde också ges vid en framtidsdag som hölls öppen för allmänhetens deltagande. I genomförandet har vi, alla organisationer och aktörer

som arbetar med utvecklings- och tillväxtfrågor i Västernorrland, också ett gemensamt ansvar för att resultat ska uppnås.

Erfarenheter från regionalt utvecklingsarbete i andra regioner har tagits tillvara i vår regionala process genom deltagande i nationella nätverk. Löpande avstämningar har gjorts med andra regioner för att hitta kopplingar och synergier i det regionala utvecklingsarbetet. Förutsättningar och utmaningar stannar inte vid en länsgräns och där likvärdiga prioriteringar och mål finns i respektive regional utvecklingsstrategi skapas också bättre förutsättningar för fortsatt samverkan.

För att uppnå samsyn och förankring har de regionala aktörerna i varje steg av processen haft möjlighet att bidra med inspel och synpunkter. Det gemensamma resultatet i varje delprocess har förankrats med politiker och personer i Stora- och Regionala samverkansrådet. Samverkansråden har också ställt sig bakom den slutgiltiga strategin efter att regionens aktörer haft möjlighet att yttra sig under remisstiden.

Faktaruta:

Den regionala utvecklingsstrategin är en strategi för hållbar regional tillväxt och utveckling:

Vi väljer att utgå från Tillväxtverkets definition för hållbar tillväxt:

Tillväxten är hållbar när vi kan tillfredsställa våra behov idag — ekonomiskt, miljömässigt och socialt — samtidigt som vi ger förutsättningar för kommande generationer att tillgodose sina behov.

Ett modigt regionalt ledarskap behövs för att realisera visionen

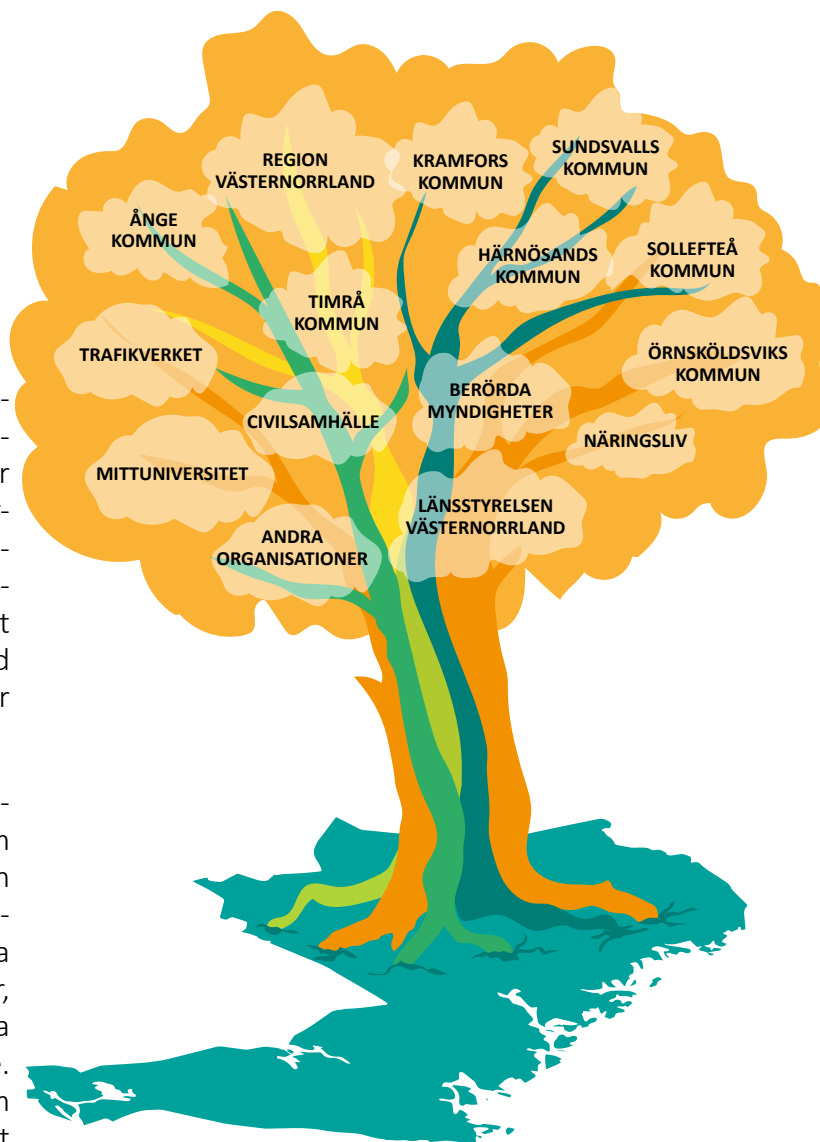
Utgångspunkten för vår regionala utvecklingsstrategi är möjligheter och utmaningar inom en rad områden, såsom klimat och miljö, teknikutveckling, säker digital transformation och allt snabbare samhällsförändring, som tillsammans med demografiska faktorer ökar kraven på våra samhällstjänster och välfärdsuppdrag på kommunal och regional nivå. Samtidigt ska insatser för regional utveckling genomföras med gemensamma, begränsande resurser. Vad krävs för att vi ska nå resultat?

En avgörande faktor är ett modigt regionalt ledarskap, en handlingskraft som möjliggörs genom strategisk samverkan mellan en rad aktörer. Region Västernorrland har det formella ansvaret som regionalt utvecklingsansvarig aktör, men det regionala ledarskapet består inte enbart av en utpekad aktör, utan av en rad olika aktörer som kan och ska leda utvecklingsarbetet beroende på område och tillfälle. Att utöva ett modigt regionalt ledarskap handlar om att prioritera och våga välja bort för att nå långsiktigt hållbara resultat, särskilt när egna och gemensamma resurser är begränsade.

Det krävs kunskap, samsyn och en uttalad avsikt om strategisk samverkan för att kunna fatta modiga beslut om framtiden. Vi har insikt om att förändringsarbete tar tid, samtidigt som förändringstakten i världen går allt snabbare. Det är därför avgörande för länets utveckling att vi vågar prioritera även om de synliga resultaten från förändringsarbetet inte alltid syns direkt. För att vara konkurrenskraftiga måste vi arbeta agilt i att möta förändringar och omställningar. Vi behöver förbereda oss väl för att hantera det oväntade oavsett typ av händelse eller förändringsområde.

Vi höjer vår ambitionsnivå

Det är vårt gemensamma ansvar att stärka vår plats i världen och göra Västernorrland till en attraktiv plats att bo, leva, studera och arbeta i eller besöka och inte minst driva och utveckla verksamhet. Med utgångs-

punkt från ett modigt regionalt ledarskap ska vi effektivt ansvara för påverkansarbetet regionalt, nationellt och internationellt, hitta finansieringslösningar och påskynda processer som är avgörande för vårt län. Gemensamt behöver vi synliggöra och diskutera samhällsutmaningar och de målkonflikter som kan uppstå i de inbyggda intressekonflikter som följer av ett strategiskt och operativt hållbarhetsarbete i alla dimensioner. Ett modigt regionalt ledarskap tar ställning och kommunicerar de beslut som fattas för Västernorrlands framtid och för framtida generationer.

Det finns områden där vi upplevs som ett splittrat län och sakområden där vi inte alltid stått enade för att bygga förutsättningar för Västernorrland. Samtidigt finns här en lång tradition av samverkan, men nu krävs en ambitionshöjning. Genom att gemensamt stärka det modiga regionala ledarskapet har vi möjligheten att driva ett offensivt utvecklings- och förändringsarbete, samtidigt som vi skapar beredskap för oförutsedda situationer och händelser.

Funktionell samverkan har inga geografiska gränser

För genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin är funktionell samverkan central. Det betyder att vi i Västernorrland använder oss av de samverkanskonstellationer som är de mest funktionella för att nå målen i det regionala tillväxtarbetet. Även om den regionala utvecklingsstrategin gäller för det geografiska området Västernorrlands län ska länsgränsen aldrig bli ett hinder för att genomföra rätt satsningar med de bäst lämpade samverkansaktörerna oavsett geografi.

Vi behöver bli starkare, och det blir vi i samverkan med andra. Särskilt viktigt är samverkan med aktörer inom och utanför Västernorrland för att kunna påverka nationell- och EU-nivå. Samarbetet mellan de fyra norrlandslänen är särskilt viktiga i det sammanhanget, precis som samarbetet med andra regioner med liknande förutsättningar som våra. Utvecklade internationella samarbeten skapar också möjligheter för Västernorrland att skapa konkurrenskraft och nå en långsiktigt hållbar utveckling.

Faktaruta:

Agenda 2030 med sina 17 globala mål är en viktig utgångspunkt för Västernorrlands regionala utvecklingsstrategi och det regionala tillväxtarbetet. De av FN utpekade globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den ekologiska.

SMART REGIONAL SAMVERKAN

– principer för regional utveckling

Västernorrlands aktörer har identifierat ett antal grundläggande principer för det gemensamma regionala tillväxtarbetet. Principerna ska beaktas i de beslut och initiativ som tas inom ramen för den regionala utvecklingsstrategin. Utifrån regionala utmaningar och förutsättningar utgör principerna en förutsättning för strategisk samverkan, till stöd för att det regionala ledarskapet. Hur principerna beaktas kommer att följas upp kontinuerligt och utvärderas.

- **Flernivåstyre:** Flernivåstyre betyder att berörda aktörer på olika nivåer (lokal, mellankommunal, regional, nationell, EU-nivå och globalt) arbetar och aktivt styr mot gemensamma mål på olika nivåer. Flernivåstyre bidrar på så sätt till ett mer samordnat och effektivt tillväxtarbete på alla nivåer.
- **Agenda 2030:** För att skapa hållbar regional utveckling i Västernorrland och uppnå målen i Agenda 2030 ska de tre hållbarhetsdimensionerna alltid beaktas. Genom att alltid ta några steg framåt i alla tre dimensioner oavsett projekt, aktivitet eller verksamhet så kommer vi på lång sikt att bidra till en förflyttning som skapar en hållbar utveckling med hänsyn till kommande generationer. Utifrån länets utmaningar och strukturer läggs vi särskild vikt vid jämställdhetsperspektivet.
- **Digitalisering och säker digital transformation:** Digitalisering påverkar alla delar av vårt regionala utvecklingsarbete; saker, system och samhälle, inklusive beteende och tillit. Ibland är digitalisering ett måste för överlevnad och effektivitet, men utgör samtidigt en konkret möjlighet för utveckling. Vår utgångspunkt är att tillvarata digitaliseringens möjligheter inom alla områden. Digitalisering och säker digital transformation ska prioriteras när den kan beskrivas och upplevas som meningsfull.
- **Ta vara på potentialen i både stad och land:** Västernorrland består både av tätta och glesa miljöer. Vi tror att dynamiska, växande städer och en livskraftig landsbygd kompletterar varandra. I det regionala utvecklingsarbetet arbetar vi för att ta tillvara tillväxtpotentialen i alla delar av länet för att skapa en långsiktigt hållbar utveckling.
- **Låt aktörer gå före, alla behöver inte vara med på allt.** Regional utveckling bygger på att vi samverkar och gör saker tillsammans. Samtidigt tillåter vi att aktörer som ligger i framkant inom sitt område går före då det gynnar den gemensamma utvecklingen. Vilka aktörer som går före är oberoende av geografi och varierar beroende på område.
- **Testa nytt och kontinuerligt lärande.** För att nå resultat krävs det att vi vågar satsa på metoder och tillvägagångssätt som är nya eller alternativa. Samtidigt behöver vi tillvarata och lära av tidigare erfarenheter för att vara resurseffektiva. Genom ett ramverk för uppföljning, utvärdering och lärande synliggörs resultat och effekter och vi skapar erfarenheter.

Faktaruta:

Jämställdhet är en förutsättning för en hållbar regional utveckling. Genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv med intersektionellt perspektiv i det regionala utvecklingsarbetet kommer kompetens, innovationsförmåga och företagsamhet från länets hela befolkning att tillvaratas. Det regionala utvecklingsarbetet ska i alla delar drivas av en normändrande ansats som utmanar stereotyper, tankesätt och handlande kring kön och tillsammans med faktorer såsom ålder, etnicitet och funktionalitet samverkar.

HUR KONKRETISERAR VI DEN REGIONALA UTVECKLINGSTRATEGIN?

Den regionala utvecklingsstrategin är ett gemensamt och övergripande strategidokument med en vision, övergripande målområden och ett antal prioriteringar som ska följas upp och utvärderas. En genomförandetid på tio år gör att vi behöver verktyg för att kunna säkerställa och synliggöra att våra satsningar bidrar till måluppfyllelse och resultat. Vi kan behöva sätta delmål och utifrån resultat föra en diskussion om vad vi bör prioritera på kort och medellång sikt.

För att kunna göra detta kommer vår regionala utvecklingsstrategi konkretiseras genom:

- Utformning av ett ramverk för uppföljning, utvärdering och lärande. Ramverket anger indikatorer för alla prioriteringar och principer. För att på ett genomgripande sätt integrera Agenda2030 kommer relevanta indikatorer som representerar de tre hållbarhetsperspektiven att kopplas till alla prioriteringar. Till viss del kommer kvalitativ uppföljning med tillhörande indikatorer att användas. Ramverket förtydligar när och hur uppföljning sker. Ramverket ger oss möjlighet att följa upp alla mål med effekt- och processlogik.
- En strategisk arbetsplan som bryter ner målformuleringar på medellång sikt, förslagsvis fyra år, samt en process för att aktualisera prioriteringar och målformuleringar varje år. Arbetsplanen ska synliggöra de prioriteringar och mål som inte följs upp i någon av de obligatoriska kopplade planer och strategier som tas fram i Västernorrland. Arbetsplanen ska tas fram efter beslut om ny regional utvecklingsstrategi för Västernorrland och aktualiseras därefter varje år. Om arbetsplanen fortfarande bedöms vara aktuell slås prioriteringarna fast ytterligare ett år. Om inte föreslås relevanta justeringar för beslut i Regionala samverkansrådet.

Både ramverket och den strategiska arbetsplanen ska utgå från en gemensam och tydlig effektlogik, det vill säga ett sätt att systematiskt formulera sambanden mellan vision, målområden, prioriteringar, aktiviteter och insatser.

Ramverket och arbetsplanen blir verktyg för det löpande regionala tillväxtarbetet och för dialog i syfte att arbeta resultatnriktat och säkerställa att våra gemensamma insatser blir så effektiva som möjligt. Dessa verktyg ger oss också möjlighet att löpande följa upp de valda principerna, Agenda 2030-målen och de tre hållbarhetsdimensionerna.

Koppling till andra planer och strategier

Det finns ett antal obligatoriska planer, strategier och handlingsprogram på regional nivå som har tydliga kopplingar till regional utveckling. Dessa arbetas fram på uppdrag av regeringen, uppdrag som endera riktas till Region Västernorrland eller Länsstyrelsen Västernorrland. Vissa av målområdena och prioriteringarna i vår regionala utvecklingsstrategi förtydligas och konkretiseras i dessa planer, strategier och handlingsprogram. Det innebär att helheten i det regionala tillväxtarbetet i Västernorrland utgörs av dessa dokument tillsammans. Den regionala utvecklingsstrategin är också utgångspunkten för de regionala program och handlingsplaner som finns för genomförandet av EU:s sammanhållningspolitik.

Faktaruta:

Exempel på obligatoriska planer och strategier:

- Regional biblioteksplan
- Energi- och klimatstrategi
- Regional digital agenda
- Regional kulturplan
- Regionalt serviceprogram
- Regional transportplan
- Trafikförsörjningsprogram

Västernorrland - en del av världen

Det som sker i vår omvärld påverkar oss och vi påverkar omvärlden. Det påverkar vilka prioriteringar som på bästa sätt bidrar till att nå den gemensamma visionen och de identifierade målområdena. Med rätt strategiska vägval som tar hänsyn till effekterna av globala, nationella och regionala trender och skeenden är förutsättningarna för att nå resultat större. Vi måste därför förhålla oss till de allt snabbare förändringarna i vår omvärld för att forma en önskad framtid och nå vår vision. Då kan vi också göra önskvärda avtryck i vår omvärld.

Megatrender

Globala megatrender är krafter som omformar världens företag och institutioner, samhällen och ekonomier. Megatrenderna påverkar oss olika beroende på vart vi befinner oss och vilka våra uppdrag är. Att identifiera och förstå globala megatrender kan hjälpa både oss att fatta beslut gällande prioriteringar, insatser och investeringar som hjälper oss att forma framtiden.

Några av de globala megatrender som syns tydligt 2019 är

- Klimatförändringar
- Demografi- åldrande befolkning
- Urbanisering
- Globalisering
- Digitalisering- teknikutveckling
- Ökad fokus på hållbarhet

Vi lever i en komplex verklighet och behöver nya verktyg i planeringsarbetet som hjälper oss att förhålla oss till det oplanerade och oförutsedda, med kort och lång tidshorisont. Genom att bevaka omvärlden och identifiera trender kan vi skapa förutsättningar för ett regionalt utvecklingsarbete med större flexibilitet och framför allt med bättre beredskap att hantera det oförutsedda och därmed påverka utvecklingen i vår önskade riktning.

Västernorrlands regionala utvecklingsstrategi utgår från följande målområden

ÅR 2030 HAR

Västernorrland som plats stärkts i ett nationellt och globalt perspektiv

ÅR 2030 ÄR

Västernorrland den plats som människor väljer för att leva och besöka

ÅR 2030 ÄR

Västernorrland platsen där företag och organisationer väljer att växa

Varje målområde innehåller en framåtsyftande beskrivning vilka insatser vi tror är genomförda till 2030, följt av utpekade prioriteringar inom respektive målområde samt en beskrivande text om kompletterande insatser som bidrar till måluppfyllelse. Som utgångspunkt för valda målområden och prioriteringar ligger övergripande utmaningar inom framför allt kompetensförsörjning samt resande och transporter.

2030 HAR VÄSTERNORRLAND

som plats stärkts i ett nationellt och globalt perspektiv

År 2030 arbetar vi i Västernorrland på enad front för att påverka nationell- och EU-nivå inom en rad olika politikområden för att skapa rätt förutsättningar för utveckling och tillväxt i Västernorrland. Genom det arbetet ökar möjligheterna att tillvarata länets potential och har säkerställt att nationell- och EU-politik är flexibel nog för att kunna anpassas till regioner som Västernorrland. Påverkansarbetet är samordnat över länsgränserna och sker också tillsammans med andra relevanta aktörer, nationellt och internationellt.

År 2030 är vi alla representanter för Västernorrland. I Västernorrland formerar vi oss för att ha en helhetsbild av vilka investeringar och vilka kompetenser som skulle tillföra mest mervärde för länet. Utåt arbetar vi strategiskt som en enhet för att attrahera den kompetens som behövs, oavsett om det är spetskompetens för styrkeområden eller värdefull kärnkompetens i moderna offentliga förvaltningar. Vi hjälps åt för att se till att etablera investeringar till länet, oavsett vart de hamnar geografiskt.

Region Västernorrland har, i samverkan med kommuner och organisationer, gemensamt axlat det regionala ledarskapet och tagit ansvar för att prioritera och leda arbetet - och därför också lyckats med ett genomgripande förändringsarbete. Vi har varit proaktiva och sett effekter av att låta aktörer gå före i utvecklingsarbetet. Hållbarhetsaspekterna har beaktats och är en naturlig del i prioriteringarna, och intressekonflikter som uppstått har hanterats tydligt och kommunikativt.

Universitet och forskningsinstitut har bidragit till att länets attraktivitet ökat genom högkvalitativ utbildning och forskning, som lockat fler invånare till regionen och bidragit till att fler bor kvar. Vi har formerat oss, prioriterat och satsat på forskningsområden som medfört erkännande på såväl nationell nivå som inom EU och internationellt.

VÅRA PRIORITERINGAR INOM OMRÅDET ÄR:

- Samordnat påverkansarbete gentemot nationell och internationell nivå
- Kraftsamling för att attrahera och behålla kompetens och investeringar till länet
- Universitet, högskolor och forskningsinstitut är motorer för innovation och utveckling
- Ett modigt regionalt ledarskap som tar ansvar för framtiden!

Dessutom arbetar vi med:

Hur vi tar oss an det gemensamma regionala ledarskapet är avgörande för att resurseffektivt genomföra satsningar och samtidigt hantera målkonflikter.

Ett gemensamt funktionellt och gränsöverskridande påverkansarbete och samverkan är en förutsättning för att säkerställa att framtida politik på nationell- och EU-nivå beaktar utmaningar och tillvaratar möjligheter i vår glesa region. Utifrån ett strategiskt påverkansarbete som tydligt visar våra styrkor skapas vass och framgångsrik målgruppsanpassad kommunikation som stärker länets attraktionskraft och ett ökat intresse för Västernorrland i ett globalt perspektiv.

Ett stärkt kommunikationsarbete mellan regionala aktörer och organisationer bidrar till en tydligare dialog med medborgare och aktörer i omvärlden.

Utifrån strategisk samverkan mellan högre utbildning, FoU-aktörer, forskningsmiljöer och regionalt näringsliv skapar vi i Västernorrland fler kompetensnoder med nationellt och internationellt erkännande. Vi ser också universitet som befinner sig både i och utanför vår region som viktiga samarbetspartners och viktiga aktörer för att vi ska kunna attrahera kompetens.

2030 ÄR VÄSTERNORRLAND

den plats som människor väljer för att leva och besöka

År 2030 har våra städer och landsbygder växt och är välmående. Utvecklingen av klimatsmarta samhällen, där vi värnar och tillgängliggör våra kultur- och naturmiljöer, bidrar till attraktiva boenden och fler besökare. Vi välkomnar människor till Västernorrland och genom vår ökade attraktivitet flyttar fler människor till vår region och fler väljer att bo kvar. Vår hållbara samhällsutveckling ger förutsättningar för social sammanhållning och jämlik hälsa, vilket är en viktig grund för hållbar regional utveckling.

2030 underlättas vårt sätt att resa till och från arbete, och utbildning och samhällsservice av ett funktionellt och sammanhållet system för resande med kollektivtrafik, där vi enkelt byter mellan trafikslag och känner tillit till att systemet fungerar. Ny teknik hjälper oss till nya resesätt och klimatsmart resande, även på orter som inte trafikeras av traditionell kollektivtrafik.

Alla ser hållbart resande med delade resurser som en självklarhet och vår klimatpåverkan minskar.

Gemensamma satsningar och nya arbetssätt säkerställer att alla har en bra möjlighet att klara grund- och gymnasieskolan. Fler anpassade och nya former för lärande och kortare väg till arbete bidrar till kompetensförsörjning i hela länet. Flexibla utbildningsformer skapar förutsättningar för livslångt lärande i en omvärld med snabb förändringstakt.

År 2030 upplever vi i Västernorrland närhet till varandra och närhet till världen. Genom fysiska mötesplatser, digital uppkoppling och resmöjligheter oavsett trafikslag, finns bra förutsättningar för att vi klimatsmart ska nå omvärlden. Vi har en ändrad attityd till behovet av resande och förflyttning, där användandet av distansarbete och distansmöten är en normalitet.

VÅRA PRIORITERINGAR INOM OMRÅDET ÄR:

- Växande region med attraktiva, livskraftiga städer och landsbygder
- Alla ska ha grundläggande behörighet från grundskola och gymnasium
- Fler flexibla former för lärande genom nya metoder och arbetsätt
- Ett sammanhållet system för hållbart resande
- Ökad upplevd närhet till omvärlden, oavsett om den är fysisk eller digital

Dessutom arbetar vi med:

Med satsningar på flexibla lärandeformer ligger också ambitionen att bättre förutse förändringar och nya krav på kompetens som skapar flexibla övergångar mellan olika utbildningsformer samt mellan utbildning och arbete. Det ger en ökad tillgång till en bredare och mer rörlig arbetsmarknad.

För att fler ska klara skolan och tillvarata sin potential genom livslångt lärande är en grundförutsättning att vi i Västernorrland möjliggör en jämlik och jämställd hälsa. En god folkhälsa handlar både om att hälsan bör vara så bra som möjligt och att den är jämlikt fördelad i befolkningen. En friskare befolkning med jämlik hälsa, bidrar till ett hållbart län, samt är en viktig grund för människors självständighet, utbildning och arbetsliv. I Västernorrland skapar vi förutsättningar för våra unga att göra medvetna val och att vara delaktiga i att länet fortsätter att utvecklas hållbart.

Attraktiva livsmiljöer i både landsbygder och städer förutsätter att kommersiell- och offentlig service,

samt att fritids- och kulturutbud upplevs vara tillgängliga. Den sammantagna tillgängligheten innefattar både digital och fysisk tillgänglighet. Dessa kan både komplettera och ersätta varandra, med avsikten att inte lämna orter helt utan. Tillgång till en snabb, stabil och säker uppkoppling är en grundförutsättning för att bo, verka och vistas i hela länet. Där det är svårt att ersätta bilresor med traditionell kollektivtrafik görs satsningar på att öka andelen fossilfria drivmedel för personresor. Alla ska ges en möjlighet att minska klimatpåverkan vid resande.

Platsers attraktivitet som boendeort påverkas av en rad faktorer, som utformningen av den fysiska miljön, upplevd trygghet, vilka utbildnings-, arbets- och karriärmöjligheter som finns, närhet till kollektivtrafik samt utbud av såväl kultur- som naturupplevelser. Möjligheten till delaktighet i det lokala samhället bidrar också till platsens attraktivitet.

2030 ÄR VÄSTERNORRLAND

platsen där företag och organisationer väljer att växa

2030 erbjuder Västernorrland ett innovativt klimat och en mycket attraktiv miljö för hållbara företag och organisationer som genererar tillväxt och sysselsättning. Vi har kunskapsdrivna miljöer som bejakar de styrkeområden som identifieras i vår smarta specialiseringsstrategi och på så sätt möjliggör innovativa arbetsprocesser som skapar innovationer och konkurrenskraft, inte minst i våra små och medelstora företag. Insatser för entreprenörskap och en tydlig stödstruktur kompletterar bilden och bidrar till ett ökat företagande. Samtidigt som vi värnar vår miljö och tar tydliga steg mot social hållbarhet.

Vi har en stärkt transportinfrastruktur för alla fyra trafikslag. Stora steg har tagits för att bygga nödvändig järnväg, vilket skapar goda möjligheter för både större arbetsmarknadsregioner och effektiva och klimatsmarta transporter av gods som ger våra företag möjligheter att växa och exportera. I Västernorrland ligger vi i ligger i framkant i arbetet mot ett klimatneutralt flyg.

År 2030 har vi haft ett antal år med allt snabbare strukturomvandling med en delvis förändrad arbetsmarknad

där nya yrken uppstått. Vårt gemensamma arbete har säkerställt att företag och organisationer kan tillgodose sina kompetensbehov. År 2030 motsvarar utbildningsutbudet och utbildningsformerna i stor utsträckning arbetsmarknadens reella behov av kompetens. Både när det gäller specifik och generell kompetens. Vårt näringsliv och våra organisationer deltar aktivt i arbetet med att utbilda och informera om arbetslivets nuvarande och framtida möjligheter. Outnyttjad kompetens välkomnas och tas till vara. I Västernorrland gör vi plats för alla.

Vårt arbete med smart specialisering är en integrerad del av tillväxtarbetet och bidrar till ökade förädlingsvärden fler kunskapsintensiva och högteknologiska företag samt diversifiering kring våra styrkeområden.

2030 skapas fler innovativa lösningar i Västernorrland. De ger förutsättningar till utveckling och transformation såväl inom offentliga verksamheter som inom det privata näringslivet. Innovationer företagsamhet och ett dynamiskt näringsliv ger mervärde till våra invånare och bidrar till näringslivsutveckling.

VÅRA PRIORITERINGAR INOM OMRÅDET ÄR:

- Finansieringsbeslut tagna för genomförande av nya Ostkustbanan, Mittstråket och Ådalsbanan
- Ett sammanbundet logistiksystem som ger kraftigt minskad klimatpåverkan från länets transportsektor
- Ett regionalt matchat utbildningsutbud
- Skola och arbetsliv samverkar kring arbetsmarknadens möjligheter för ökad matchningsgrad
- Utvecklade styrkeområden genom smart specialisering
- Fler nya och växande hållbara företag och fler företagsamma invånare
- Utvecklat och sammanhållet finansierings-, företags- och innovationsstödsystem

Dessutom arbetar vi med:

Företagande och entreprenörskap i alla branscher, från tillverkningsindustri till tjänstesektor, besöksnäring och kulturella och kreativa näringar ska gemensamt bidra till fler arbetstillfällen och ökad sysselsättning, samt fler och växande hållbara företag. Bättre förutsättningar för ägar- och generationsskiften kommer att bidra till att behålla arbetstillfällen. Med satsningar på samhälls-entreprenörskap och social innovation formar vi ett mer inkluderande näringsliv. En diversifierad företagsstruktur skapar robusthet. Genom att proaktivt verka för digital transformation, verksamhetsutveckling, och tjänsteinnovation bidrar vi också till att skapa moderna offentliga organisationer och statliga myndigheter som blir attraktiva arbetsgivare för befintliga och nya invånare.

Kapacitet till forskning och innovation hos små och medelstora företag behöver öka och kopplingarna mellan näringsliv och forskning bör stärkas. Samarbeten med aktörer i andra regioner med liknande och kompletterande specialiseringar måste främjas för att skapa ytterligare innovation och utbud högre upp i globala värdekedjor.

Det regionala systemet för finansiering, samt företags- och innovationsstöd ska vara tydligt och sammanhållet. Det ska vara lätt att förstå vem som gör vad. Vi formar stödsystem där vi i det regionala ledarskapet identifierar och genomför gemensamma prioriteringar med ett proaktivt och långsiktigt förhållningssätt.

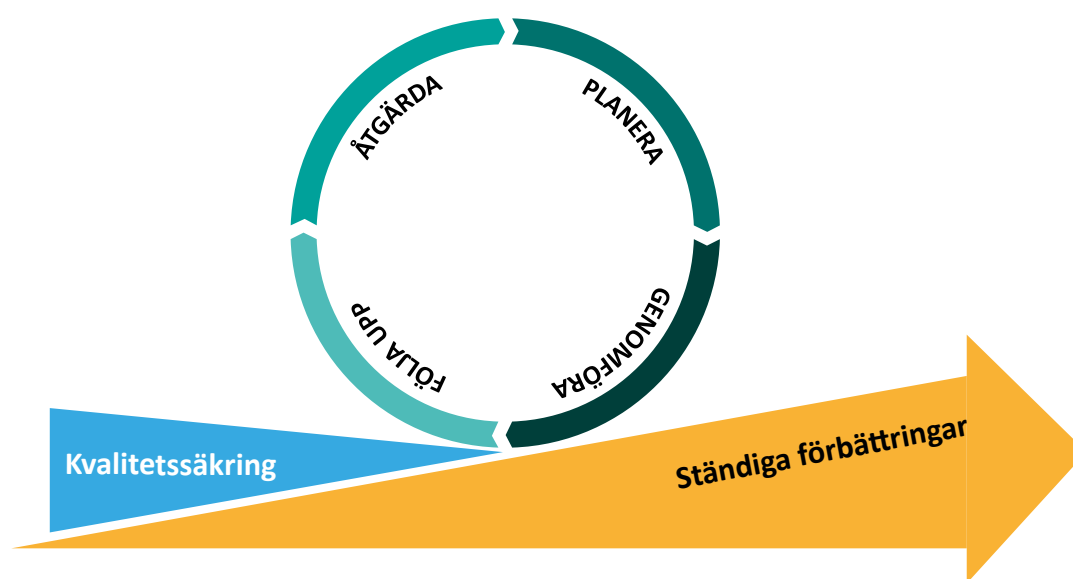
Prioriteringarna inom målområdet ska bädda för att vi kan hantera och ta tillvara omvandling oavsett om den skapas av digitaliseringen, eller är den utmaning och möjlighet som miljöomställning betyder. Vi sätter fokus på hållbar näringslivsutveckling inom alla sektorer och ser speciellt till att entreprenörskap hos alla grupper främjas, inte minst för unga och ur ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv.

Långsiktigt ligger fokus för våra transporter i en utbyggd järnväg, men under tiden är flyget det trafikslag som erbjuder långväga tillgänglighet till rimlig restid och vägnätet det som ger förutsättningar för transporter. Omställning till fossilfritt flyg är en stor utmaning, men också en utvecklingspotential för ett konkurrenskraftigt näringsliv.

En annan viktig förutsättning för företags tillkomst, växande och etablering är att vi i regionen har en mer samordnad fysisk planering som ger en mer enhetlig bild av vad vi som region kan erbjuda. En mer samordnad övergripande fysisk planering stärker samspelet mellan tillväxtfrågor, bebyggelseutveckling, folkhälsa, miljö samt infrastruktur och kollektivtrafik vilket underlättar utveckling av regionens styrkeområden.

ATT MÄTA RESULTAT OCH EFFEKTER

Det regionala tillväxtarbetet ska följas upp och utvärderas i alla regioner. För att försäkra oss om att de insatser och aktiviteter som genomförs i Västernorrland bidrar till hållbar regional utveckling måste den regionala utvecklingsstrategin systematiskt följas upp, analyseras, kommuniceras och diskuteras för att också bidra till kontinuerligt lärande.

Genom att skapa ett ramverk för uppföljning, utvärdering och lärande systematiseras arbetet med sikte på ett effektivt genomförande av den regionala utvecklingsstrategin. Ramverket för uppföljning, utvärdering och lärande är ett dokument som anger vad som ska följas upp, hur det ska göras och när, samt vilka utvärderingar som ska göras och när. Ramverket anger även vem som har ansvar för olika delar och funktioner i systemet.

Målområden och prioriteringar i den regionala utvecklingsstrategin bryts därför ned i indikatorer som identifierar mätbara förändringar. Genom att följa upp indikatorerna kontinuerligt skapar vi en uppfattning om vi rör oss i önskvärd riktning. Vi kan även identifiera framsteg och exemplifiera satsningar som gett resultat. Om våra satsningar inte ger väntat resultat ger ett systematiskt arbete för uppföljning, utvärdering och lärande förutsättningar att förändra och åtgärda framtida satsningar.

Agenda 2030 och dess odelbara globala mål ska genomsyra Västernorrlands regionala utvecklingsstrategi. Det blir därför extra viktigt att ramverket inkluderar relevanta indikatorer för mätning av de tre hållbarhetsperspektiven. Måluppfyllelse och resultat kommer därmed alltid att bedömas med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet som utgångspunkt.

Om den regionala utvecklingsstrategin behöver förändras

Händelser i vår omvärld eller inom regionen kan betyda att hela eller delar av den regionala utvecklingsstrategin behöver uppdateras. Det kan gälla prioriteringar eller beskrivningar av trender som påverkar oss. Eller något annat. En förändring eller uppdatering sker främst vid den obligatoriska översynen som ska göras varje mandatperiod, men är även möjlig att initiera om aktörerna i länet gemensamt beslutar om en sådan översyn.

Et Västernorrland

Handlingskraft, livskraft och naturkraft

